

Nyformalisme

Nyformalismen er en hagestil som utviklet seg i tiden fra forrige århundreskifte og tre tiår fremover. Den var en reaksjon på viktoria tidens overfylte og kunstige hager.

I mange tiår var moten å fylle hagen med eksotiske planteslag og lage en frodig, og de fleste vil i dag si overlesset, hagestil med stier som slynget seg omkring bed fylt med sommerblomster og eksotiske planteslag som måtte tas inn hver høst.

Da pendelen svingte mot nyformalismen ble bildet annerledes, med rette linjer og rom i hagen. Områder kunne ha egne temaer som f. eks dronning Mauds "sunk garden" på kongsgården på Bygdøy. I denne formale stilen kunne hagene også ha store staudebed som inneholdt flerårige og hardføre planter så man slapp å plante om hvert år, og det ble vanlig med klipte hekker og murer, trapper og singelganger. Flere av disse tingene finner vi igjen både i hagen på Aulestad, som i sin nye form ble anlagt i 1918/19 og på Bjerkebæk der hagen sto ferdig i 1925.

Hagene fikk altså i denne perioden strammere linjer. I Norge ble stilen presentert for første gang på jubileumsutstillingen på Frogner i 1914, en stor utstilling som skulle vise Norges utvikling fra enkelt bondesamfunn til moderne industrisamfunn. Det var et stort parkanlegg på utstillingen som var holdt i nyformalistisk stil og som ble viktig i forhold til utvikling av anleggsgartnerfaget og landskapsarkitektfaget i Norge. Josef Nickelsen, senere slottsgartner, var ansvarlig for utformingen av anlegget sammen med Marius Røhne, Norges første bygartner.

Bildet er fra Frognerutstillingen 1914

Det er også ut fra denne hagestilen at ideen om hagebyer springer. Ullevål hageby er anlagt i tiden 1917-24 etter engelske forbilder og hadde formal oppbygging av hagearealene.

Stilarten som fulgte nyformalismen var funksjonalismen, som er den vi kjenner i dag som den enkle hagen med stor plenflate og lite behov for stell.